

SOSYAL BİLGİLER ÖĞRETMENLERİNİN SOSYAL BİLGİLER DERSİ ZÜMRE TOPLANTILARINA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

Tahir KODAL* - Murat TEKİROĞLU**

Eğitim sisteminde plan ve programın yapılması başarıyı etkileyen önemli bir unsurdur. Plansız ve programsız öğretimin amacına ulaşması söz konusu değildir. Öğretmenlerin ders planı yapması, derse hazırlıklı girmesi, işlenen dersin verimliliğini artırdığı bilinmektedir. Aynı şekilde okul, ilçe ve il içerisinde belirli dönemlerde aynı derse giren öğretmenlerin bir araya gelerek zümre toplantılarını yapmaları, bu toplantılarda belirli kararlar alıp uygulamaları veya uygulayamamaları da eğitim-öğretimin verimlilik düzeyi açısından önemlidir. Zümre toplantılarında, akademik başarı, disiplin meseleleri, sosyal etkinlikler (gezi, gözlem, ziyaret) gibi konular konuşulmaktadır. Öğrencilerde özellikle akademik açıdan verimliliği artıracak tedbirler, çalışmalar, öneriler zümre toplantılarının ana konusunu oluşturduğu görülmektedir. Gerçekten zümre toplantılarının verimli olup olmadığı konusunda ise değişik görüşler vardır. Bu araştırmanın amacı özellikle Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler zümre toplantılarına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaya yöneliktir. Araştırmada betimsel ve vardamsal istatistik kullanılmıştır. Bu araştırmanın çalışma grubu, 2015-2016 eğitim öğretim yılında İzmir ilindeki iki merkez ilçede ve iki de merkeze dışındaki ilçelerde bulunan ortaokullarda görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise, dört ilçedeki ortaokullarda görev yapan yıl olarak farklı mesleki deneyimlere sahip olan sosyal bilgiler öğretmenleri arasından, eleman örnekleme yönteminden, oranlı eleman örnekleme ile random olarak seçilmiş yüz kişilik katılımcı Sosyal Bilgiler öğretmen grubu oluşturmaktadır. Araştırmada tarama yöntemi kullanılmıştır. Öğretmenlere yapılan anket sonucunda elde edilen veriler SPSS 23 programında analiz edilmiştir. Araştırma verileri normal dağılım gösterdiğinden parametrik testlerden t testi kullanılmıştır. Çoklu değişkenleri karşılaştırılmasında ise ANOVA kullanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarının verimsiz olduğu yönünde beyanda bulunmuşlardır.

Anahtar Kavramlar: Sosyal Bilgiler, Zümre Toplantısı, Öğretmen, Öğretim.

VIEWS OF SOCIAL STUDIES TEACHERS ON BRANCH MEETINGS

Planning and programming are significant elements affecting the achievements in the system of education. It is out of the question to reach the targets without plan and program. It is known that the teachers' planning and being prepared for the lesson increase the efficiency of it. Accordingly, the common branch teachers' meetings in particular times in schools, districts and provinces, their taking decisions and whether implementing them or not are also vital in the efficiency of teaching. In branch meetings, topics like academic achievements, disciplinary issues and social activities (tours, observations, visitations) are discussed. It is observed that the main topics in branch meetings include precautions, studies and suggestions particularly for academic achievements. And there are different views on whether branch meetings are really beneficial or not. The purpose of this study is to reveal the Social Studies teachers' views regarding the Social Studies branch meetings. The descriptive and inferential statistics are utilized in the study. Social Studies teachers in Secondary schools, two of which are serving in central district and the other two in out-of-centre district, in Izmir in 2015-2016 academic year comprise the study group of the research. And, one hundred participatory Social Studies teachers who are chosen randomly by rational sampling from cluster sampling methods among the ones who have different professional experiences in terms of years and are serving in the four different districts comprise the sample of the study. Relational screening method is applied in the study. The data obtained from the questionnaire that is applied to teachers has been analyzed in SPSS 23 program. As the research data has demonstrated a normal distribution, the t test from the parametric tests has been used. As a result of the research, the branch meetings were stated to be inefficient by the Social Studies teachers.

Key Words: Social Studies, Branch Meeting, Teacher, Teaching

* Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, tkodal@pau.edu.tr

** Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Eğitimi Anabilim Dalı, mtekiroglu@pau.edu.tr

GİRİŞ

Bir işe başlamadan önce, o işin sonucunun başarıya ulaşması için iyi bir plan ve programa ihtiyaç vardır. Kendini başarıya odaklamışsan, mutlaka yapacağın işle ilgili bir plan ve strateji geliştirmen gerekmektedir. Yapılan ön hazırlık belki biraz zaman alacaktır. Fakat hedefe ulaşma konusunda bireye iyi bir avantaj sağlar. Plan ve program ve strateji geliştirme işlemi, iş dünyasında olduğu kadar, eğitim ve öğretimde de önemli bir yere sahiptir. Plan ve programdan yoksun eğitim-öğretim faaliyetlerinin, amaca ulaşamayacağı bütün eğitimciler tarafından kabul edilen ilkedir. Derslerin içeriğinin planlanması, ders konularının ve konularda yer alan kazanımların hedef kitle olan öğrencilere nasıl aktarılacağı program geliştirme uzmanları tarafından hazırlanan programlar dâhilinde sunulmaktadır. Bunun yanında eğitim-öğretim faaliyetlerinin daha verimli yürütülmesi adına, aynı il, ilçe ve okul içerisinde bulunan öğretmenlerin ortak hareket etmelerini sağlayacak, öğretmenlerin branşlarıyla ilgili görüş alış verişinde buldukları, alanlarıyla ilgili yeniliklerin veya farklı uygulamaların konuşulduğu toplantılar yapıldığı görülmektedir. Bu toplantılar zümre toplantıları adı altında gerçekleştirilmektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullarda eğitim öğretim faaliyetlerinin düzenlenmesi, öğrenci problemlerinin giderilmesi adına kurullar oluşturulmaktadır. Bu kurullardan bazıları, Öğrenci Davranışlarını Değerlendirme Kurulu, Şube Öğretmenler Kurulu (ŞÖK), Zümre Toplantıları v.s. Bunlardan özellikle zümre toplantıları okuldaki eğitim-öğretimin işleyişi açısından önemlidir. Bu toplantıların amacı, öğretim programlarında belirtilen derslerin ortak yürütülmesi, kullanılacak ders araç gereçlerinin belirlenmesi, dönem içerisinde ve yıl içerisinde öğrencilere verilecek görev, proje vs. ödevlerin planlanması, kazanımları hedef kitleye daha iyi aktarılması adına farklı uygulamaların görüşülmesidir. Ayrıca, uygulamada karşılaşılabilecek güçlükler, çevre imkânlarından yararlanma, ölçme değerlendirme işlemlerinin analizi ve hangi ölçme araçlarının kullanılacağı yönünde görüşler belirtilir ve bu konularla ilgili kararlar alınır. Yapılan bu çalışmalar bir rapor haline getirilir. Okul idaresine teslim edilir. Ayrıca o dersle ilgili branş öğretmenlerinde bu raporun bir nüshası bulunur.

Okulda yapılan etkinliklerle ilgili olarak öğretmenlerin görüşlerini almak, alınacak kararlara katılmalarını sağlamak, kararları uygulama ilkelerini birlikte saptamak üzere tüm öğretmen ve diğer ilgililerin katıldığı toplantılar yapılır. Öğretmen kurulları olarak adlandırılan bu toplantılar, okul yöneticisinin öğretmenlerde grup ruhu oluşturabileceği, katılımın sağlandığı, birden fazla bireyin bir araya geldiği, okulun işleyişine yönelik sorunların çözümü için hazır ve uygun bir ortamdır (Taymaz, 2003: 167). Bu ortamı sağlama adına zümre öğretmenleri, eğitim öğretim çalışmalarının planlanması, programlanması ve uygulanmasından, öğrencilerin sosyal, duyuşsal ve bilişsel gelişimlerine kadar daha pek çok konuda birlikte hareket ederek birbirlerine destek olurlar. Zümre çalışmaları ve alınan kararların, öğretmenlerin performansını olumlu yönde etkilemesi beklenir. Ancak bazı nedenlere bağlı olarak zümre çalışmalarının istenilen seviye de olmadığı ve beklenen sonuçları vermediği gözlemlenmiştir. Zümre öğretmenleri arasında ilişkilerin resmi ve mesafeli olması nedeniyle etkileşimin az olduğu zümre çalışmaları ortaya çıkmakta ve sonuç olarak sadece yönetmelik çerçevesinde yapılan toplantılarla sınırlı olduğu gözlemlenmektedir. Sonuç olarak da zümre öğretmenlerinin sergilediği performansın istenilen düzeyde olmadığı söylenebilir.

Zümre toplantılarının hedefini gerçekleştirmesi için iyi bir ekip çalışması gerekir. İyi bir ekip çalışması verimliliği artıran bir unsurdur. 1990- 2000 yılları arasında yapılan çeşitli araştırma sonuçlarına göre işletmeler kendi elamanlarını, ABD'de % 78, İsveç'te % 91, Norveç'te % 69, Finlandiya'da % 74, Danimarka'da ve İngiltere'de % 75 oranlarında grup çalışmasına dayalı organizasyonlarda çalıştırmaktadırlar (Barlı, 2010: 397). Buradan hareketle, ekip çalışmalarının başarıya ulaşma konusunda önem taşıdığı yargısına ulaşılabilir. Grup dinamiği konusunda yapılan çalışmalardan, grup üyeleri arasındaki işbirliğinin daha yüksek olduğu örgütlerde, daha yüksek verim elde edildiği konusunda pek çok veri elde edilmiştir. Okul yöneticileri, okulun amaçları doğrultusunda sürdürülen ekip çalışmalarını destekleyerek, bir takım koçu gibi zümre öğretmenlerinin çabalarını yönlendirebilirler. Alınan zümre kararlarının gerçekleşmesinde grup üyelerini cesaretlendirebilirler ve görevli oldukları okullarda zümre öğretmenlerinin motivasyonlarını yükselterek, istenilen performans fazlalığını ortaya çıkarabilirler (Cohen&Bailey, 1997: 256).

Çalışmalar neticesinde eğitimin ve öğretimin de bir ekip işi olduğu görülmektedir. Bu ekibin birbirleri ile uyumlu olması muhakkak, çalışmalardaki verimliliği artırma yönünde artı bir değere sahip olacaktır. Zümre toplantılarında işte bu verimliliği sağlayacak değeri elde etme adına verimli kullanılması gereken bir toplantıdır. Zümre toplantılarının verimliliği konusunda da çeşitli söylemler vardır. Bazı söylemlerde verimli olduğu ve öğretmenlerin bu konuda taviz verilmemesi gerektiği ifade edilmiştir. Bazı konularda ise, tam tersi söylemler vardır. Yani zümre toplantılarının verimsiz olduğu, gerekli önemin verilmediği ve sonuç olarak bir zaman kaybı görüldüğü ifade edilmektedir.

1.1. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın amacı özellikle Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin Sosyal Bilgiler zümre toplantılarına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmaya yöneliktir. Eğitim- öğretim sisteminde okullarda önemli bir yer oluşturan zümre toplantıları, genel anlamda daha iyi nasıl bir eğitim-öğretim planlanabilir? sorusuna cevap vermek amacıyla yapılmaktadır. Bunun için zümre toplantılarından beklenen verimliliği arttırmaya yönelik çalışmalar ortaya koymasıdır. Fakat gözlemler sonucunda, zümre toplantılarında işlevsellik sorunu, zümre öğretmenlerinin birbirleri ile koordinasyonunda yaşanan veya yaşanabilecek problemler ve okul idarecilerinin zümre toplantılarına gereken önemi vermesi veya vermemesi gibi durumla karşı karşıya kaldığını göstermektedir. Bu çalışmada özellikle sosyal bilgiler dersi öğretmenleri zümre toplantılarında yaşanan güzellikleri veya olumsuzlukları ortaya koymak adına bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarına yönelik görüşlerinde cinsiyete göre bir farklılık var mıdır?
2. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarına yönelik mezun oldukları okul türüne göre bir farklılık göstermekte midir?
3. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarına yönelik mesleki kıdem yıllarına göre bir farklılık göstermekte midir?
4. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarının işleyişine yönelik görüşleri nelerdir?
5. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarına katılan diğer öğretmenlerle koordinasyon hakkında görüşleri nelerdir?
6. Zümre toplantılarına yürütülmesi adına okul idarecilerin yükümlülüklerine yönelik sosyal bilgiler öğretmenlerinin görüşleri nelerdir?
7. Sosyal Bilgiler dersi zümre toplantısına katılan öğretmenlerin düşüncelerine göre en önemli problemler ve bu problemlere çözüm önerileri nedir?

1.2. Araştırmanın Önemi

Eğitim-öğretimin her aşamasının iyi planlanması gerekmektedir. Bunun yanında eğitim-öğretim faaliyetlerinde takım çalışmasının önemli olduğu ifade edilebilir. Okul içerisinde de bu takım çalışmalarında meydana gelebilecek aksaklıklar, eğitim-öğretim faaliyetlerine doğrudan etki etmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde okul içerisinde belli bir koordinasyonun sağlanması ve öğretmenler arasında takım çalışmasının yaygınlaşması gerekmektedir. Bunu sağlamanın önemli unsurlarından bir tanesi de zümre toplantılarıdır.

Okul yöneticisinin en önemli görevi, birlikte çalıştığı formal ya da informal grupların başarısının sürekliliğini sağlamaktır (Bursalıoğlu, 2000: 144). Bunu koordine etmek adına okullarda gerçekleştirilen zümre toplantılarına yönelik çalışmalar yapmaktır. Bu toplantıların sağlıklı bir şekilde yürütülmesinde önyak olmaktır. Bu çalışmada zümre toplantılarının işlevselliği, okul yöneticilerinin zümre toplantılarına yönelik uygulamaları, zümre öğretmenlerinin bir biri ile koordinasyon durumu hakkında bilgi vereceği için önem arz etmektedir. Düzenli giden işlerin örnek alınması ve eksikliklerin paylaşılıp, aksaklıkların giderilmesi daha iyi bir eğitim-öğretim ortamı sağlayacağı düşünülmektedir.

Çalışmada aynı zamanda zümre toplantılarının ne sıklıkla yapılması gerektiği, sosyal bilgiler öğretmenlerinin kendilerini geliştirme adına alanlarıyla ilgili ne sıklıkla farklı kaynaklardan araştırma yaptığı, zümre toplantılarında öncelikli hangi konuların görüşülmesi gerektiği ve zümre toplantılarının ne kadar sürmesi gerektiği konusunda da istatistiki veriler elde edilerek, bu verilerin

değerlendirilmesi yapılmıştır. Böylelikle sosyal bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarına yönelik bakış açıları ortaya konmaya çalışılmıştır. Eleştirilecek veya örnek alınacak unsurlar üzerinde durularak, daha iyi bir eğitim-öğretim amaçlanmıştır.

2. YÖNTEM

Araştırmada betimsel ve vardamsal istatistik kullanılmıştır. Betimsel araştırmalar, olayı olduğu gibi araştırmaya ve var olan durumu belirlemeye çalışan araştırmalardır. Bu tür araştırmalarda, ele alınan konular, ele alınan olaylar ve durumlar ayrıntılı bir şekilde araştırılmakta ve daha önceki olaylarla ve durumlarla ilişkisi incelenerek 'ne' oldukları betimlenmeye çalışılmaktadır (Karakaya, 2009: 59). Betimsel araştırmalarında kendi alt bölümleri bulunmaktadır. Bu çalışmada bu bölümlerden tarama (survey) yöntemi kullanılmıştır. Tarama araştırmaları, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir oldu ve olayla ilgili olarak görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır (Karakaya, 2009: 59).

Bu araştırmanın çalışma evrenini, 2015-2016 eğitim öğretim yılında İzmir ilindeki iki merkez ilçede ve iki de merkeze dışındaki ilçelerde bulunan ortaokullarda görev yapan Sosyal Bilgiler öğretmenleri oluşturmaktadır. Çalışma evreninin sınırlandırılması genel, tanımlanması ise özel ölçütleri gerektirir. Bu ölçütler evrendeki ünitelerin türünü, buldukları yer ile ayrıntılı öteki özelliklerini belirler niteliktedir (Karasar, 2013:116). Örneklemede iki temel yaklaşımdan hangisinin izleneceğinin kararlaştırılması da önemli bir sorundur. Bu konuda karar verirken iki şeyi dikkate almak gerekir. Bunlar:

- a. Evrendeki elemanların gösterdiği dağılım ve elde edilebilecek listenin şekli ile,
- b. Evreni temsilde aranan tamlık ve bu işin gerektirdiği maliyet arasında kabul edilecek dengedir (Scott, 1962: 207; Akt: Karasar, 2013: 117).

Araştırmanın örneklemini ise, dört ilçedeki ortaokullarda görev yapan yıl olarak farklı mesleki deneyimlere sahip olan sosyal bilgiler öğretmenleri arasından, eleman örnekleme yönteminden, oranlı eleman örnekleme ile tesadüf (random) olarak seçilmiş yüz kişilik katılımcı Sosyal Bilgiler öğretmen grubu oluşturmaktadır. Oranlı eleman örnekleme yapmak için, evren önce, araştırma bulguları açısından önemli farklılıklar getirilebileceği düşünülen alt değişkenlere göre alt evrenlere ayrılır. Bu alt evrendeki her bir elemanın seçilmek için eşit şansa sahip olduğu örneklem türüdür.

Çalışmada veriler, ilgili literatür taraması yapılarak araştırmacı tarafından, çalışmanın amacına uygun olarak oluşturulan ölçek uygulanmasından elde edilmiştir. Ölçme aracı araştırmacı tarafından geliştirilmiştir ve üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde öğretmenlerin demografik özelliklerine ilişkin sorular (cinsiyet, kıdem), ikinci bölümde zümre öğretmenler kurulu toplantılarının gerçekleşme düzeylerini belirlemek amacıyla 25 soru yer almaktadır. Bu bölümde beşli Likert tipi derecelendirme ölçeği ile katılımcıların zümre toplantılarının işlevine yönelik görüşleri, zümre toplantılarına katılan öğretmenler arasındaki koordinasyon ve zümre toplantılarında okul idaresinin toplantılara ilişkin uygulamalarına yönelik katılımcı görüşleri alınmıştır. Likert tipi derecelendirmede '1-Hiç Katılmıyorum; 2-Katılmıyorum; 3-Kararsızım; 4-Katılıyorum; 5-Tamamen Katılıyorum' seçenekleri kullanılmıştır. Son bölümde ise 'Siz göre zümre toplantılarının en önemli üç tane problemi ve çözüm öneriniz nedir' açık uçlu soru sorulmuş katılımcıların bu soruya cevap vermesi istenmiştir.

Ölçeğin değerlendirilmesi ve güvenilirlik için, uzman görüşlerine başvurulmuştur. Pilot uygulama olarak İzmir Karabağlar ilçesinde ortaokullarda görevli öğretmenlere 15 gün arayla iki kez uygulanmıştır. İki uygulama arasındaki ilişki, test-tekrar test yöntemiyle analiz edilmiş, Pearson korelasyon katsayısı $r = .81$ olarak bulunmuştur. Zümre toplantılarının işlevselliği yönelik iç tutarlılık katsayısı, .88; zümre öğretmenlerinin birbirleri ile koordinasyonuna yönelik iç tutarlılık katsayısı, .80; okul idarecilerinin zümre toplantılarına yönelik uygulamalarını ifade eden öğretmen görüşlerinin iç tutarlılık katsayısı .80 olarak tespit edilmiştir. KMO Barlett's örnekleme uygunluğu değeri ise .86'dır.

Araştırmada hata payı .05 manidarlık düzeyi olarak alınmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel istatistik yöntemlerinden olan frekans, yüzde, standart sapma ve aritmetik ortalamadan yararlanılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri arasındaki farklılıkları tek değişkenli

olduğundan cinsiyet değişkeni açısından belirlemek için t testi, gruplar arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek için ise ikiden fazla değişken olduğundan ANOVA'dan yararlanılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırma problemlerine yönelik bulgular tablolar halinde verilmiş ve yorumlaması yapılmıştır. Elde edilen verileri analiz edilip tablo haline getirilmesinde SPSS 23 programı kullanılmıştır. İlk olarak betimsel istatistikleri değerler verilmiş, daha sonra ise t testi ve varyans analizi sonuçları tablo haline getirilmiştir.

Araştırmanın değişkenlerinden olan cinsiyet, ilçe, mesleki kıdem ve mezun olduğu okul türüne ait değerlerin betimsel istatistikleri çıkarılmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 1'de aşağıda verilmiştir.

Tablo 1. Katılımcıların Cinsiyeti, Görev Yaptığı İlçe, Mesleki Kıdem ve Mezun Oldukları Okul Türüne Ait Betimsel İstatistikleri

Değişken	Kategori	n	%
Cinsiyet	Kız	55	55
	Erkek	45	45
İlçe	Karabağlar	25	25
	Konak	25	25
	Torbali	25	25
	Ödemiş	25	25
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	10	10
	5-10 Yıl	24	24
	11-15 Yıl	24	24
	16-20 Yıl	23	23
	20 + Yıl	19	19
Eğitim Durumu	Yüksek Okul	4	4
	Fakülte	86	86
	Yüksek Lisans	9	9
	Doktora	1	1

Tablo 1 ayrıntılı olarak incelendiğinde seçilen örneklem türü gereği katılımcıların ilçelere dağılımı eşit görülmektedir. Her ilçeden 25 katılımcı araştırmada yer almıştır. Aynı şekilde katılımcıların mesleki kıdemleri de seçilen örneklem türü gereği birbirine yakın değerlere sahiptir. 1-5 yıllık mesleki kıdeme sahip katılımcı sayısı 10 (%10) iken, 5-10 ile 11-15 yıllık katılımcı sayısı ise 24 (%24)'tür. Katılımcıların eğitim durumları arasında ise farklılık olduğu görülmektedir. Katılımcıların 84 (%84) tanesi fakülte mezunu iken; 1 katılımcı (%1) sadece doktora mezunu olarak görülmektedir.

Tablo 2'de anket sorularından katılımcıların branşla ilgili en son ne zaman araştırma yaptıkları, zümre toplantılarının hangi sıklıkla olması gerektiği, zümre toplantılarında öncelikli olarak ne konuşulması gerektiği ve zümre toplantı süresinin ne kadar olması gerektiği yönünde betimsel istatistikleri değerler çıkarılmıştır.

Tablo 2. Katılımcıların Branşla İlgili En Son Ne Zaman Araştırma Yaptıkları, Zümre Toplantılarının Hangi Sıklıkla Olması Gerektiği, Zümre Toplantılarında Öncelikli Olarak Ne Konuşulması Gerektiği Ve Zümre Toplantı Süresinin Ne Kadar Olması Gerektiği Yönünde Betimsel İstatistikler

Değişken	Kategori	n	%
Branşınızla ilgili en son ne zaman farklı bir kaynaktan araştırma yaptınız?	Bir ay önce	27	27
	Üç ay önce	34	34
	Altı ay önce	30	30
	Bir yıl önce	6	6
	Hatırlamıyorum	3	3
Öğretmenler zümre kurulu toplantısı hangi sıklıkla olmalıdır?	Hiç olmamalı	20	20
	İki defa olmalı	33	33
	Üç defa olmalı	35	35
	Dört defa olmalı	12	12

Zümre toplantısında hangi konuya öncelik verilmelidir?	Eğitim-öğretim faaliyetlerinin planlanması	36	36
	Disiplin konularına	20	20
	Akademik başarıyı artırma faaliyetlerine	30	30
	Sosyal faaliyetlere (Gezi, ziyaret vs.)	14	14
Bir zümre kurulu toplantısı sizce ne kadar sürmelidir?	30 dakika	21	21
	1 saat	8	8
	2 saat	19	19
	3 saat	16	16
	Süre sınırlaması olmamalı	36	36

Tablo 2’de ayrıntılı olarak incelendiğinde katılımcıların branşlarıyla ilgili en son ne zaman çalışma yaptıklarına ilişkin sorulara 34 (%36) katılımcının üç ay önce, 3 (%3) katılımcının ise hatırlamadığı yönünde cevap alınmıştır. Öğretmenler zümre kurulu ne sıklıkla yapılması gerekir sorusuna 35 (%35) katılımcının bir eğitim öğretim yılında üç defa olmalıdır şeklinde cevap verdiği, 20 (%20) katılımcının ise bu zümre toplantılarının gereksiz görerek hiç yapılmaması gerektiği yönünde cevap vermiştir. Zümre toplantılarında hangi konu öncelikli görüşülmelidir sorusuna ise 36 (%36) katılımcı eğitim öğretim faaliyetlerinin planlanması şeklinde; 14 (%14) katılımcının da sosyal faaliyetler şeklinde cevap verdiği görülmektedir. Bir zümre toplantısı sizce ne kadar sürmelidir sorusuna 36 (%36) katılımcı süre sınırlaması olmamalıdır; 8 (%8) katılımcı ise 1 saat olmalıdır şeklinde cevap vermiştir.

Tablo 3. Katılımcıların Zümre Toplantılarının İşlevine Yönelik Görüşleri

Önermeler	n	X	SS	Katılım Düzeyi
Zümre toplantılarının akademik başarıyı artırdığını düşünüyorum.	100	3.05	1.132	Kararsızım
Zümre toplantılarında alınan kararların formaliteden ibaret olduğunu kanaatindeyim.	100	3.37	1.098	Kararsızım
Zümre toplantıları zorunlu olduğu için katılıyorum.	100	3.24	1.102	Katılmıyorum
Zümre toplantıları mesleki olarak kendimi geliştirmemi sağlamaktadır.	100	2.88	1.335	Kararsızım
Zümre toplantılarında mesleki kıdemli kullanıldığı kanaatindeyim.	100	2.59	1.240	Katılmıyorum
Zümre toplantılarında en kıdemli öğretmen zümre başkanı olmalıdır.	100	2.67	1.371	Kararsızım
Kişisel çatışmalar zümre toplantılarında verimliliği düşüren bir unsurdur.	100	3.80	.995	Katılıyorum
Akademik başarı veya başarısızlık zümre toplantılarının en temel konusu olmalıdır.	100	2.97	1.077	Kararsızım
Öğrencilerin başarısında zümre kararlarının öğretmenler tarafından uygulanmasının büyük etkisi olduğunu düşünüyorum.	100	2.99	1.219	Kararsızım
Zümre toplantılarının etkili ve verimli olmadığı kanaatindeyim.	100	3.27	1.081	Kararsızım
Özgün ve yaratıcı çalışmaların zümre toplantıları sonucunda ortaya çıktığını düşünüyorum.	100	2.46	.958	Katılmıyorum
Zümre toplantıları eğitim-öğretim faaliyetleri sırasında karşılaşılan problemlerin çözümünde oldukça etkilidir.	100	3.04	1.072	Kararsızım
Zümre Toplantılarının İşlevine Yönelik Görüş Değerlendirmesi	100	3.03	.393	Kararsızım

Tablo 3 ayrıntılı olarak incelendiğinde, sosyal bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarının işlevine yönelik, genel olarak ‘Kararsızım’ ifadelerini kullandığı görülmektedir. ‘Zümre toplantılarına zorunlu olduğu için katılıyorum’ maddesine ‘Katılmıyorum’ ifadesinin daha çok kullanıldığı görülmektedir. ‘özgün ve yaratıcı çalışmaların zümre toplantıları sonucunda ortaya çıktığını düşünüyorum’ maddesine katılımcıların çoğunluğunun ‘Katılmıyorum’ şeklinde cevap verdikleri görülmektedir.

Tablo 4’de katılımcıların zümre toplantılarında, zümre öğretmenleri arasındaki koordinasyonuna yönelik görüşleri maddeler halinde çıkarılarak betimsel analiz değerleri verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Zümre Toplantılarında Zümre Öğretmenleri Arasındaki Koordinasyona Yönelik Görüşleri

Önermeler	n	X	SS	Katılım Düzeyi
Branşıyla ilgili eğitim-öğretim uygulamalarında zümre kararlarına bağlı kalırım.	100	3.41	.932	Katılıyorum
Zümre çalışmaları zümre öğretmenleri arasında eğitim ve öğretim açısından bütünlüğü sağlamaktadır.	100	3.40	.876	Kararsızım
Zümre arkadaşlarımla okulda sürekli iletişim halindeyim.	100	3.45	.665	Katılıyorum
Zümre öğremleri eğitim-öğretim konusundaki eleştirilere açıktır.	100	3.20	.978	Kararsızım
Yapılması gereken işler zümre öğretmenleri arasında eşit ve adil dağıtılır.	100	3.16	1.287	Kararsızım

Zümre öğretmenlerinin genel başarısının bireysel başarının üstünde olduğunu düşünüyorum.	100	3.48	1.089	Katılıyorum
Zümre öğretmenleri uygulamadaki başarı ve başarısızlıkları rahatlıkla birbirleri ile paylaşırlar.	100	3.80	.904	Katılıyorum
Zümre Öğretmenlerinin Koordinasyonu	100	3.45	.550	Katılıyorum

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun Sosyal Bilgiler dersi zümre toplantılarında öğretmenlerin birbirleri ile koordinasyonu ile ilgili maddelere 'Katılıyorum' yönünde cevap verdikleri görülmektedir. 'Zümre çalışmaları zümre öğretmenleri arasında eğitim ve öğretim açısından bütünlüğü sağlamaktadır' ve 'Yapılması gereken işler zümre öğretmenleri arasında eşit ve adil dağıtılır' maddesine katılımcıların 'Kararsızım' yönünde cevap verdikleri görülmektedir.

Tablo 5. Katılımcıların Zümre Toplantılarının Yürütülmesinde Okul İdarecilerinin Uygulamalarına Yönelik Görüşleri

Önermeler	n	X	SS	Katılım Düzeyi
Zümre toplantılarının için gerekli ortam ve kaynağın sağlandığını düşünüyorum.	100	2.38	1.62	Katılmıyorum
Okul yönetimi zümre öğretmenlerinin sorunlarını ve isteklerini dikkate alır.	100	3.24	1.84	Kararsızım
Okul yönetimi zümrelerin çalışmalarından dolayı öğretmenleri ödüllendirir.	100	3.28	1.016	Kararsızım
Zümre toplantıları için okul idaresi gerekli ortamları sağlar.	100	3.80	.765	Kararsızım
Okul idaresi zümre toplantılarına katılarak, çalışmaları yakından izlemektedir.	100	3.14	1.164	Kararsızım
Okul idarecileri eğitim-öğretimle ilgili öğretmenlere görevler vererek takibini yapar.	100	3.66	.831	Katılıyorum
Zümre Toplantılarında Okul İdarecilerinin İşlevi Yönelik Görüşlerin Değerlendirilmesi	100	3.08	.685	Kararsızım

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun okul idaresinin zümre toplantılarını organize edip uygulama yönündeki görüşlerinde 'Kararsızım' ifadesinin daha fazla kullanıldığı görülmektedir. Katılımcılar 'Zümre toplantılarının için gerekli ortam ve kaynağın sağlandığını düşünüyorum' maddesine ise daha çok 'Katılmıyorum' şeklinde cevap vermişlerdir.

Aşağıda tablo 6'da katılımcıların maddelere verdiği cevapların dağılımı verilmiştir.

Tablo 6. Katılımcıların Zümre Toplantılarının İşleyişi, Zümre Öğretmenlerinin Birbirleri İle Koordinasyonu ve Okul İdaresinin Zümre Toplantıları İle İlgili Uygulamalarına Yönelik Görüşlerinin Madde Bazında Dağılımı

MADDELER	n	1	2	3	4	5
Zümre toplantılarının akademik başarıyı artırdığını düşünüyorum.	100	8	29	21	34	8
Zümre toplantılarında alınan kararların formaliteden ibaret olduğunu kanaatindeyim.	100	6	14	33	31	16
Zümre toplantıları zorunlu olduğu için katılıyorum.	100	6	23	22	39	10
Zümre toplantıları mesleki olarak kendimi geliştirmemi sağlamaktadır.	100	21	25	6	41	7
Zümre toplantılarında mesleki kıdemim kullanıldığı kanaatindeyim.	100	26	21	27	20	6
Zümre toplantılarında en kıdemli öğretmen zümre başkanı olmalıdır.	100	25	27	17	18	13
Kişisel çatışmalar zümre toplantılarında verimliliği düşüren bir unsurdur.	100	0	13	22	37	28
Akademik başarı veya başarısızlık zümre toplantılarının en temel konusu olmalıdır.	100	7	34	18	37	4
Öğrencilerin başarısında zümre kararlarının öğretmenler tarafından uygulanmasının büyük etkisi olduğunu düşünüyorum.	100	11	28	25	23	13
Zümre toplantılarının etkili ve verimli olmadığı kanaatindeyim.	100	4	27	16	44	9
Özgün ve yaratıcı çalışmaların zümre toplantıları sonucunda ortaya çıktığını düşünüyorum.	100	14	44	25	16	1
Zümre toplantıları eğitim-öğretim faaliyetleri sırasında karşılaşılan problemlerin çözümünde oldukça etkilidir.	100	9	26	19	44	2
Branşla ilgili eğitim-öğretim uygulamalarında zümre kararlarına bağlı kalırım.	100	4	15	22	55	4
Zümre çalışmaları zümre öğretmenleri arasında eğitim ve öğretim açısından bütünlüğü sağlamaktadır.	100	1	17	29	47	6
Zümre arkadaşlarımla okulda sürekli iletişim halindeyim.	100	0	1	17	59	23
Zümre öğretmenleri eğitim-öğretim konusundaki eleştirilere açıktır.	100	2	16	30	39	13
Yapılması gereken işler zümre öğretmenleri arasında eşit ve adil dağıtılır.	100	11	23	19	29	18
Zümre öğretmenlerinin genel başarısının bireysel başarının üstünde olduğunu düşünüyorum.	100	10	17	25	43	5

Zümre öğretmenleri uygulamadaki başarı ve başarısızlıkları rahatlıkla birbirleri ile paylaşırlar.	100	0	19	23	49	9
Zümre toplantılarının için gerekli ortam ve kaynağın sağlandığını düşünüyorum.	100	18	49	13	17	3
Okul yönetimi zümre öğretmenlerinin sorunlarını ve isteklerini dikkate alır.	100	7	18	29	36	10
Okul yönetimi zümrelerin çalışmalarından dolayı öğretmenleri ödüllendirir.	100	27	31	30	11	1
Zümre toplantıları için okul idaresi gerekli ortamları sağlar.	100	0	6	23	56	15
Okul idaresi zümre toplantılarına katılarak, çalışmalarını yakından izlemektedir.	100	7	30	15	38	10
Okul idarecileri eğitim-öğretimle ilgili öğretmenlere görevler vererek takibini yapar.	100	0	8	33	44	15

1= Hiç Katılmıyorum 2= Katılmıyorum 3= Kararsızım 4= Katılıyorum 5= Tamamen Katılıyorum

Tablo 6 incelendiğinde 'Kişisel çatışmalar zümre toplantılarında verimliliği düşüren bir unsurdur', 'Zümre arkadaşlarımla okulda sürekli iletişim halindeyim', 'Zümre öğretmenleri uygulamadaki başarı ve başarısızlıkları rahatlıkla birbirleri ile paylaşırlar' ve 'Okul idarecileri eğitim-öğretimle ilgili öğretmenlere görevler vererek takibini yapar' maddelerinde katılımcıların hiç birisi 'Hiç Katılmıyorum' ifadesini tercihte bulunmamıştır. 'Branşım ile ilgili eğitim-öğretim uygulamalarında zümre kararlarına bağlı kalırım' ve 'Zümre toplantıları için okul idaresi gerekli ortamları sağlar' maddelerine cevap olarak katılımcıların yarısından fazlası 'Katılıyorum' ifadesini kullanmışlardır (%55-%56).

Katılımcıların 'Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin' cinsiyete göre önemli bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla hangi istatistiksel tekniğin kullanılacağına karar vermek için tek örneklem Kolmogorov Smirnov testi uygulanmıştır. Elde edilen analiz sonucuna katılımcıların 'Sosyal Bilgiler Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin' puanlamasının normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir ($K-S_{(z)} = .200$; $p > .05$). Bu nedenle araştırma sorusuna cevap vermek için parametrik bir teknik olan Independent Samples T Testi kullanılmıştır.

Tablo 7'de Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarına yönelik görüşlerinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği belirtilmiştir.

Tablo 7. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin Cinsiyete Göre T Testi Analizleri

Cinsiyet	n	X	SS	t	p
Zümre Toplantılarına İlişkin Katılımcıların Görüşleri					
Kız	55	79.2	9.620	.240	.811
Erkek	45	78.7	9.077		

Yapılan Independent Samples T Testinin analizi sonunda 'Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin' cinsiyetler arasında istatistiksel olarak 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir fark göstermemektedir. ($t = .240$; $p(\text{buradaki } p \text{ değeri; } .811) > 0.05$). Bir başka ifade ile araştırmaya katılan katılımcılardan kadın ve erkeklerin Sosyal Bilgiler zümre toplantılarına karşı görüşleri arasında bir farklılığın olmadığı, her grubun birbirine benzer bir görüş içerisinde oldukları yargısına ulaşılabilir.

Katılımcıların 'Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin' mesleki kıdemlerine göre önemli bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla hangi istatistiksel tekniğin kullanılacağına karar vermek için tek örneklem Kolmogorov Smirnov testi uygulanmıştır. Elde edilen analiz sonucuna katılımcıların 'Sosyal Bilgiler Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin' puanlamasının normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir ($K-S_{(z)} = .200$; $p > .05$). Bu nedenle araştırma sorusuna cevap vermek için parametrik bir teknik olan One Way Anova Testi kullanılmıştır.

Tablo 8'de Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarına yönelik görüşlerinin, katılımcıların mesleki kıdemine göre farklılık gösterip göstermediği belirtilmiştir.

Tablo 8. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin Mesleki Kıdeme Göre Değerlendirilmesinin One Way Anova Testi Analizleri

Mesleki Kıdem	n	X	SS	F	p	Fark
1-5 Yıl	10	79	9.165	1.120	0.352	-
6-10 Yıl	24	75.88	7.776			
11-15 Yıl	24	80.83	7.839			
16-20 Yıl	23	80.70	10.969			
20- +	19	78.37	10.626			
Toplam	100	78.69	9.335			

Yapılan One Way Anova analizi sonucunda mesleki kıdem olarak farklı tecrübelerle sahip olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin, Sosyal bilgiler zümre toplantısına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F=1.120$; $p(0.352)>0.05$).

Katılımcıların 'Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin' mezun oldukları eğitim kategorisine göre önemli bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla hangi istatistiksel tekniğin kullanılacağına karar vermek için tek örneklem Kolmogorov Smirnov testi uygulanmıştır. Elde edilen analiz sonucuna katılımcıların 'Sosyal Bilgiler Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin' puanlamasının normal dağılım gösterdiği belirlenmiştir ($K-S_{(Z)} = .200$; $p>.05$). Bu nedenle araştırma sorusuna cevap vermek için parametrik bir teknik olan One Way Anova Testi kullanılmıştır.

Tablo 9'da Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin zümre toplantılarına yönelik görüşlerinin, mezun oldukları eğitim kategorisine göre önemli bir farklılık gösterip göstermediği belirtilmiştir.

Tablo 9. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarına Yönelik Görüşlerinin Mezun Olunan Eğitim Kategorisine Göre Değerlendirilmesinin One Way Anova Testi Analizleri

Mesleki Kıdem	n	X	SS	F	p	Fark
Yüksek Okul	4	80.75	2.754	.610	0.610	-
Fakülte	86	79.20	9.679			
Yüksek Lisans	9	75.33	7.746			
Doktora	1	84	.00			
Toplam	100	78.96	9.335			

Yapılan One Way Anova analizi sonucunda mesleki kıdem olarak farklı tecrübelerle sahip olan sosyal bilgiler öğretmenlerinin, Sosyal bilgiler zümre toplantısına yönelik görüşleri arasında anlamlı bir farklılık görülmemektedir ($F=.610$; $p(0.610)>0.05$).

Araştırmada katılımcılara sorulan 'Zümre toplantılarının en önemli üç problemi ve bu problemlerin çözüm yolu nedir?' sorusuna ilişkin alanına cevapların dağılımı aşağıda tablo 10'da verilmiştir.

Tablo 10. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarında En Önemli Gördükleri Problemlerin Betimsel Analizi

Katılımcılara Göre Zümre Toplantılarında Görülen Problemler	n
Zümre toplantılarının formaliteden ibaret olduğu düşüncesi	16
Zümre toplantılarında iş dağılımının adaletsiz olduğu	7
Zümre başkanının seçimindeki anti demokratik uygulamalar	9
Zümre toplantılarının tarihinin ve saatinin çalışma takvimi içerisinde yer almaması	19
Zümre toplantılarının eğitimin-öğretim devam ettiği zaman diliminde yapılması	16
Zümre toplantısı kararlarının uygulanmaması	38
Okul idaresinin zümre toplantılarına gereken önemi vermemesi	44
Zümre toplantısı kararlarının baştan savma alınması; okulun ve öğrencilerin yapısına uymaması	27
Zümre toplantılarının öğretmene branşıyla ilgili kendini geliştirme imkânı sağlamaması	5
Zümre öğretmenlerinin kişisel sorumluluk almaktan kaçınması	19
İkili öğretimin zümre toplantılarını sekteye uğratması	47
Zümre toplantılarına farklı siyasi düşüncedeki öğretmenlerin birbirleri ile atışıp, ortamı germesi	8
Görüş Belirtmeyen Katılımcılar	7

Tablo 10 incelendiğinde zümre toplantılarındaki problemler ile ilgili özellikle 47 katılımcının ‘İkili öğretimin, zümre toplantılarını sekteye uğrattığı’ düşüncesi yönünde görüş bildirdikleri görülmektedir. 44 katılımcının da ‘Okul idaresinin zümre toplantılarına gereken önemi vermiyor’ yönünde bir problem belirttikleri görülmektedir. Genel anlamda katılımcıların büyük çoğunluğu zümre toplantılarında gördükleri problemler ile ilgili görüş bildirdikleri görülmektedir.

Tablo 11. Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Zümre Toplantılarında En Önemli Gördükleri Problemlere Yönelik Çözüm Önerilerinin Betimsel Analizi

Katılımcılara Göre Zümre Toplantılarında Görülen Problemlere Çözüm Önerileri	n
Zümre toplantılarında alınan kararların uygulanmasına yönelik yaptırım uygulanmalıdır.	27
Zümre toplantılarının tarihinin ve saatinin çalışma takvimi içerisinde yer almalıdır.	22
Zümre toplantılarının eğitimin-öğretim devam ettiği zaman diliminde olmalıdır.	48
Okul idaresinin zümre toplantılarına gereken önemi vermelidir. Plan ve programı takip etmelidir.	44
Zümre toplantısı kararlarının okulun ve öğrencilerin yapısına uygun olmalıdır.	32
Zümre toplantılarının öğretmene branşıyla ilgili kendini geliştirme imkânı sağlanmalıdır.	17
Zümre öğretmenlerinin iş yükünün eşit dağıtılmasını okul idaresi planlamalıdır.	19
Görüş Belirtmeyen Katılımcılar	11

Tablo 11 incelendiğinde katılımcılardan 48 kişinin, zümre toplantılarının eğitim-öğretimin devam ettiği zaman diliminde değil de ayrı bir zaman diliminde yapılması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. 44 katılımcı ise, okul idaresinin zümre toplantılarına gereken önemi vermesi gerektiği; zümre toplantılarıyla ilgili gerekli plan ve programı takip etmesi gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

4. TARTIŞMA

Zümre toplantılarına yönelik özellikle yurt içinde çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Özellikle zümre toplantılarının eğitim-öğretim faaliyetlerine yönelik katkısının ne derece olup olmadığı yönünde çalışmalar dikkat çekmektedir. Eğitim-öğretimin önemli bir parçasını oluşturan zümre toplantıları ile ilgili farklı çalışma sonuçları da görülmektedir. Yapılan çalışmada, özellikle katılımcıların görüşlerini belirtirken ‘kararsızım’ ifadesini çok tercih ettikleri görülmektedir.

Demirtaş ve diğerleri 2008 yılındaki çalışmasında; öğretmenler kurulu toplantılarının etkililiğine ilişkin lise öğretmenlerinin görüşlerinin neler olduğu yönelik yapmış oldukları araştırmada, liselerde yapılan öğretmenler kurulu toplantılarının yeterince etkili ve amaçlara dönük olmadığı yönünde sonuç ortaya koymuşlardır. Ayrıca; Öğretmenler Kurulu toplantılarına ilişkin öğretmen görüşleri arasında cinsiyet, branş, mesleki kıdem, görev yapılan okulun türü ve çalışılan okuldaki toplam hizmet süresi değişkenleri açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır. Yapılan bu çalışmada da aynı şekilde Öğretmenler zümre toplantısının işleyişi, zümre öğretmenlerinin birbirleri ile koordinasyonu ve okul idaresinin zümre toplantılarına yönelik uygulamalarında olumlu sonuca ulaşamamıştır. Zümre toplantılarına yönelik katılımcıların görüşlerine göre değerlendirme yapıldığında, katılımcıların cinsiyetine göre, mesleki kıdemlerine göre ve mezun oldukları eğitim kategorisine göre farklılık olmadığı araştırma sonucunda görülmektedir.

Küçük ve diğerleri (2004) tarafından yapılan araştırmanın bir sonucuna göre, zümre öğretmenler kurulu kararların nasıl uygulanacakları etkin şekilde planlanmadığından, toplantı kararlarının çoğunlukla yüzeysel olduğu ve kağıt üzerinde kaldığını düşündürmektedir. Aynı okuldan alınan ve farklı yıllara ait zümre öğretmenler kurulu toplantı kararlarının birbiriyle aynı olması, öğretmenlerin bu toplantıların önemine inanmadıklarını ortaya koymuştur. Yapılan bu çalışmada da katılımcılara yönlendirilen ‘Size göre zümre toplantılarındaki en önemli üç problem nedir’ sorusuna da verilen cevaplara bakıldığında, katılımcıların büyük çoğunluğu, alınan zümre kararlarının uygulanamaması ve yüzeysel toplantıların yapıldığı şeklinde görüş beyan etmişlerdir.

Demirtaş ve Cömert’in (2006) çalışmasının sonuçlarına göre Zümre öğretmenler kurulu toplantılarının etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri, öğretmenlerin en son mezun oldukları yükseköğretim programı değişkenine göre anlamlı farklılık göstermemektedir. Ayrıca, Zümre öğretmenler kurulu toplantılarının etkililiğine ilişkin öğretmen görüşleri çalıştıkları okuldaki toplam hizmet süresi değişkenine göre

anamlı farklılık göstermektedir. Yapılan bu çalışma sonuçlarına göre de katılımcıların zümre öğretmenler kurulunun işlevlerine yönelik görüşlerinde mezun oldukları öğretim kurumu değişkenine göre bir farklılık görülmemektedir. Ayrıca, mesleki kıdem olarak da değerlendirildiğinde, mesleki kıdem farklılıklarına göre katılımcıların, zümre toplantılarının işleyişine yönelik görüşlerinde anlamlı bir farklılık görülmemektedir.

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, zümre toplantılarına yönelik görüşlerinin araştırıldığı bu çalışmada, 100 katılımcı ile araştırma yapılmıştır. Katılımcıların mesleki kıdemleri, cinsiyetleri ve mezun oldukları öğretim kurumlarının farklı olması, zümre toplantılarına yönelik görüşlerinde farklılık oluşturmamaktadır. Sosyal bilgiler öğretmenlerinin, zümre toplantılarına ilişkin görüşlerinde, genel olarak olumsuz bir anlayışın olduğu, zümre toplantılarının işlevini, gerçekleştiremediği, zümre öğretmenleri arasındaki koordinasyonun zayıf olduğu ve zümre toplantılarının organizasyonunda etkili olan okul idarecilerini, zümre toplantılarına gereken önemi vermediği yönünde bir sonuca ulaşılmıştır. Ayrıca, çoğu öğretmenin, görüşlerini net olarak ifade edemediği görülmüştür. Özellikle ifadelerine verilen 'Kararsızım' cevabının fazla olması bunun göstergesi olarak düşünülmektedir.

Katılımcılar sorulan 'En son branşınızla ilgili ne zaman araştırma yaptınız?' sorusuna katılımcıların çoğunluğunun (%34) son üç aylık dilim içerisinde araştırma yaptıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Yine katılımcıların 'Zümre toplantısı hangi sıklıkla olmalıdır?' sorusuna, katılımcıların çoğunluğunun (%35) bir eğitim-öğretim yılı içerisinde üç defa yapılmalıdır yanıtını verdikleri görülmektedir. Buradan anlaşılan, katılımcıların şu an uygulanan bir eğitim-öğretim yılında üç defa yapılan zümre toplantılarını benimsedikleri sonucu çıkmaktadır. Fakat %20'lik bir oranın da zümre toplantılarının verimsiz olduğunu ve bu sebeple hiç yapılmaması gerektiğini ifade etmesi de zümre toplantılarının işleyişinin gözden geçirilmesi gerektiği sonucunu da ortaya çıkarabilir.

Çalışmada 'Öğretmenler zümre kurulu toplantılarında, sizce hangi konuya öncelik vermelidir?' sorusuna katılımcıların % 36'sı eğitim-öğretim faaliyetlerinin planlanması yönünde görüş bildirmişlerdir. Zümre toplantılarının süresi ile ilgili, katılımcılara sorulan soruda, %36 oranında zümre toplantılarına sınır konulmaması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Katılımcıların zümre toplantılarına ilişkin gördükleri en önemli problem ise, ikili öğretimin, zümre toplantılarını sekteye uğrattığı ve gerekli koordinasyonun sağlanamadığı sonucuna ulaşılmıştır. 47 katılımcı bu doğrultuda ifade kullanarak, bu konudaki olumsuzluğa dikkat çekmiştir. Zümre toplantılarında yaşanan problemlere çözüm önerisi olarak da, 48 katılımcı, zümre toplantılarının eğitim-öğretimin devam ettiği zaman diliminde değil de ayrı bir zaman diliminde yapılması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir.

Açıklamalar neticesinde, okullarda yapılan zümre çalışmalarının, daha uygun hale getirilmesi gerektiği, hem akademik başarı anlamında, hem de okul içerisindeki öğretmenlerin birlik ve beraberliğini sağlama adına mutlaka, zümre çalışmalarının yeniden gözden geçirilmesi gerekir. Aksi durumda zümre toplantıları sıradan, basit, verimsiz toplantılara dönüşür ki; bu da eğitim-öğretimde gerilemeye sebep olabilir.

Zümre toplantılarının daha verimli ve etkili olması adına ise şunlar önerilebilir:

- Okul yöneticilerinin zümre toplantılarına yönelik çalışmaları, insan ilişkilerini de daha planlı ve organize şekilde yürütmesi. Zümreye katılacak öğretilere önceden belli bir motive sağlanması tavsiye edilir.
- Zümre öğretmenleri arasındaki etkileşimi idarecilerin iyi gözlemlemesi, oluşabilecek sıkıntılara karşı, önceden tedbir alması önerilir. Böylelikle sorun henüz yaşanmadan, en baştan problemin önüne geçilmiş olunur. Böylelikle öğretmenlerin potansiyellerini daha net tespit edip, maksimum düzeyde öğretmenden yararlanma sağlanabilir.
- Zümre öğretmenler kurulu çalışmaları sadece yasal bir zorunluluk olmasından dolayı yapılmamalıdır. Bunun yanında, öğretmenlerin branşlarıyla ilgili rahat karar alıp,

uygulayabilecekleri bir kurul değildir. Buna da okul idarecilerinin daha fazla destek olması gerekmektedir.

- Okul idarecileri, zaman zaman zümre öğretmenleri ile bir araya gelerek zümre çalışmalarını hakkında bilgiler alabilir. Eksik görülen durumların düzeltilmesi adına takipte bulunmalıdır.
- Zümre öğretmenlerinin proje, kampanya, gezi, sergi gibi sosyal ve kültürel etkinlikleri geliştirmeleri konusunda cesaretlendirilmeleri grup çalışmalarını tekdüzelikten kurtararak okul kültürüne olumlu katkılar sağlayabilir.
- Bireysel başarı sağlayan öğretmenler, ödüllendirilmelidir. Bu ödüllendirmede ise objektif olma esasının dışına çıkılmamalıdır.

KAYNAKÇA

Albez, C., Sezer, Ş., Akan, D. ve Ada, Ş. (2014). İlköğretim Okullarında Zümre Öğretmenler Kurulu Çalışmalarının Etkililiği Üzerine Bir İnceleme. Middle Eastern & African Journal of Educational Research, Issue 7

Barlı, Ö. (2010). Davranış Bilimleri ve Örgütlerde Davranış. Erzurum: Aktif Yayınevi.

Bursalıoğlu, Z. (2000). Okul Yönetiminde Yeni Yapı ve Davranış. Ankara: Pegem AYayıncılık.

Cohen, S. G. & Bailey, D. E. (1997). What Makes Teams Work: Group Effectiveness Research From the Shop Floor to the Executive Suite. Journal of Management, 23(3), 239-290.

Gökçer, N. (2011). İlköğretim Okulu Zümre Öğretmenler Kurulu Toplantılarının Gerçekleşme Düzeyi. Elazığ: Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 2, Sayfa: 127-148.

Karakaya, İ. (2009). Bilimsel Araştırma Yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.

Karasar, N. (1991). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.

Scott, W. A. & Wertheimer, M. (1962). Introduction to Psychological Research. Wiley.

Taymaz, H. (2003). Okul Yönetimi (7. Baskı). Ankara: Pegem A Yayınları.